

Berättarstöd till bildspel Normer

Bild 1-4, Vad är normer?

En norm är som en oskriven regel som gäller för en grupp människor.

Den är som ett slags facit eller ramar för hur vi ska bete oss som sociala varelser, för att fungera tillsammans.

Om man bryter mot normen kan det uppstå osäkerhet i gruppen, till exempel om man tränger sig före i kön eller pratar högt på bion.

Bild 5-8, Olika normer

Det finns både bra och rent dåliga normer och dessa är olika i olika samhällen och kulturer eller i små grupper som familjer eller skolklasser.

Bra normer kan vara "snällnormer" som att be om ursäkt om man råkar knuffa till någon eller hålla för munnen om man rapar eller nyser. I Kina är det helt naturligt att rapa rätt ut och spotta framför någon på gatan. Det anses rensa systemet och vara bra för hälsan. Inom en familj kanske det är helt okej att fisa i köket vilket man troligen inte skulle göra i skolmatsalen.

Att bryta mot en snällnorm är ju inte farligt men kan som sagt skapa osäkerhet och kanske irritation. Att däremot följa en dålig norm kan vara riktigt skadligt både för en själv, ens medmänniskor och miljö. Vi lär oss tidigt att inte slänga skräp i naturen, ändå är det väldigt många som bryter mot den normen.

Vi påverkas negativt av de snäva skönhetsideal och normer kring våra utseenden som är omöjliga att leva upp till. Det kan leda till att vi börjar skada våra kroppar till exempel genom ätstörningar eller överdriven träning.

Bild 9-12, Problematisera normerna

Alla normer varierar över tid och eftersom det är vi människor som tillsammans skapar dem behöver vi också ifrågasätta dem emellanåt. De normer som särskilt behöver problematiseras är de som är dåliga och rent skadliga för oss, naturen och planeten.

Eftersom vi är flockdjur och gör som andra gör kan det vara väldigt effektivt att som grupp driva en norm i rätt riktning.

Till exempel en hållbar riktning som att cykla eller ta bussen istället för bilen.

Eller att äta mer vegetariskt och köpa second hand-kläder istället för nyproducerat.

Bild 13-16, Normer och genus

Det finns forskning som visar på olika genusperspektiv på ohållbara livsstilar. Alltså normer om manligt och kvinnligt kopplat till konsumtion och koldioxidutsläpp.

En vanlig föreställning som behöver problematiseras är den att kvinnor som grupp skulle shoppa mer än män som grupp.

”I jämförelse med män som grupp är kvinnor som grupp mer engagerade i såväl klimatfrågor som i sociala frågor.” (NIKK, 2022)

”En jämförelse visar också att konsumtions- och andra beteendemönster, särskilt relaterat till livsmedel och transporter, gör att män som grupp har en mer negativ klimatpåverkan än kvinnor som grupp.” (NIKK, 2022)

Bild 17

Avrunda med att se en kort film från Folkhälsomyndigheten om normer.